

Miljoenpoten als predatoren van een Spaanse wegslak?

D. Menno Soes

Millipeds as predators of *Arion lusitanicus*?

Summary. A possible case of predation by the milliped *Blaniulus guttulatus* on the slug *Arion (Arion) lusitanicus* is reported from the Netherlands.

Tijdens een nachtelijk bezoek op 25 september 2012 aan de tuin van de auteur werd onder een stuk plastic een eierleggende wegslak aangetroffen die was bedolven onder een kluit miljoenpoten. Door de verstoring verspreidden de miljoenpoten zich snel waardoor er geen foto kon worden gemaakt. Door met een snelle greep slak, miljoenpoten en aarde te verzamelen was het wel mogelijk wat meer gegevens te verkrijgen over dit gebeuren.

Het slachtoffer

De wegslak is op basis van de bouw van het geslachtsorgaan gedetermineerd als de Spaanse wegslak *Arion lusitanicus* Mabille 1868. Het in gestrekte toestand ongeveer vijf centimeter lange dier was opvallend slap en had amper inwendig vet. Na het leggen van de eieren had hij vermoedelijk niet lang meer geleefd. Dit is in lijn met de rond eind september - begin oktober snel afnemende dichtheid van volwassen Spaanse wegslakken. De huid van de wegslak zat onder de beschadigingen die met het blote oog herkenbaar waren als lichte vlekken. Onder de stereomicroscop was goed te zien dat op deze plekken weefsel weg was. Of dit door vraat van de miljoenpoten is gekomen is niet duidelijk aangezien de schade sterk lijkt op de schade die bijvoorbeeld wordt veroorzaakt door predatie door de Grote aardslak *Limax maximus*. Een exemplaar van deze soort was aanwezig onder het zelfde stuk plastic.

De aanvallers

De miljoenpoten bleken alle te behoren tot de soort *Blaniulus guttulatus* (determinatie met Andersson *et al.*, 2005; Blower, 1985; Schubart, 1934; fig. 1). Deze in Nederland algemene soort wordt ook wel Roodstip genoemd. *B. guttulatus* wordt in Nederland vooral synantroop gevonden op zwaardere, vochtige gronden in bijvoorbeeld tuinen en akkers. Allerlei vormen van verstoring, zoals ploegen en spitten, worden goed verdragen (Berg *et al.*, 2008). In de land- en tuinbouw wordt deze miljoenpoot als schadelijk ervaren, waarbij schade wordt gemeld aan onder andere aardbeien, suikerbieten en augurken (Schubart, 1934; Berg *et al.*, 2008). Het zou hierbij niet alleen gaan om secundaire schade (vraat aan al beschadigde / rotten delen van planten), maar bijvoorbeeld ook om vraat aan onbeschadigde haarwortels van jonge suikerbietplantjes (Hermann & Wauters, 2002). Van *B. guttulatus* is verder bekend dat ze vaak is te vinden op aas. Behalve dode slakken zijn er voorbeelden bekend van dode regenwormen, pissebedden, hazelworm, muis, kat en zelfs de mens (Schubart, 1934).

Een geval van predatie?

De vraag is of de 47 exemplaren van *B. guttulatus* die werden aangetroffen op de levende, eierleggende Spaanse wegslak gedrag vertoonden dat kan worden geïnterpreteerd als predatie. Aangezien Barker (2004) in zijn overzicht van predatie van mil-

Fig. 1.
Blaniulus guttulatus,
een miljoenpoot van
maximaal 16 milli-
meter.
Foto:
Arie Benschop.

joenpoten op slakken hooguit één geval uit de literatuur weet te noemen lijkt de kans hierop klein. Toch zag ik onder de binoculair hoe twee exemplaren van *B. guttulatus*, terwijl ze over de nog levende Spaanse wegslak liepen, met hun kaken intensieve bijbewegingen in de huid van de slak maakten. Het lijkt dan ook het meest waarschijnlijk dat de kluiten van miljoenpoten foerageerde op deze Spaanse wegslak, die al dan niet eerder was beschadigd door bijvoorbeeld een Grote aardslak.

Literatuur

- ANDERSSON, G., B.A. MEIDELL, U. SCHELLER, P. DJURSVOLL, G. BUDD & U. GÄRDENFORS, 2005. Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Mångfotingar. Myriapoda. – Uppsala: ArtDatabanken, SLU.
- BARKER, G.M., 2004. Millipedes (Diplopoda) and Centipedes (Chilopoda) (Myriapoda) as predators of terrestrial Gastropods. In: G.M. Barker (ed.), 2004. Natural enemies of terrestrial molluscs. – Cambridge: CABI Publishing pp. 406-425.
- BERG, M.P., M. SOESBERGEN, D. TEMPELMAN & H. WIJNHOFEN, 2008. Verspreidingsatlas Nederlandse landpissebedden, duizendpoten en miljoenpoten. – Leiden: EIS Nederland & Vrije Universiteit – Afdeling Dierecologie.
- BLOWER, J.G., 1985. Millipedes. In: D.M. Kermack & R.S.K. Barnes (eds.), 1985. Synopsis of the British Fauna (New Series) no. 35. – Leiden: E.J. Brill/W. Backhuys.
- HERMANN, O., & A. WAUTERS, 2002. Ziekten en plagen in de Belgische suikerbietenteelt. – Tienen: Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (KBIVB/IRBAB).
- SCHUBART, O., 1934. Tausendfüßler oder Myriapoda I: Diplopoda. In: F. Dahl (ed.), 1934. Die Tierwelt Deutschlands und der angrenzende Meeresteile 28. – Jena: Gustav Fischer Verlag.

Adres van de auteur:
menno.soes@gmail.com